

JAUNAIS CEĻS

Agrofirma „Sorkonais Oktobris” laikrosts

ATKLĀTĀ VĒSTULE

LATVIJAS PSR AUGSTĀKĀS PADOMES PREZIDIJA PRIEKŠSEDĒTĀJAM b. A. GORBUNOVAM,
REPUBLICAS CENTRALĀS VĒĻĒŠANU KOMISIJAS PRIEKŠSEDĒTĀJAM b. G. BLUMAM

Pie jums pēc taisnības un aizstāvības griežas Preiļu rajona Riebiņu ciema 21. vēlēšanu iecirkņa komisija un rajona padomes deputāta Romualda Vladimira d. Kavinska uzticības personas. Ir grūti konkrētajā situācijā saglabāt pašvaldību, tomēr papūlēsimies izklāstīt mūsu problēmu pēc iespējas sīki un bez liekām emocijām.

1989. gada 10. decembrī 45. Riebiņu vēlēšanu apgabalā no 2 alternatīvām kandidātūrām ar izteiktu balsu vairākumu (pārsvars — 147 balsis) par rajona padomes deputātu tika ievēlēts Romualds Kavinskis. 4. janvārī viņam tika izsniegts šī fakta dokumentālais apstiprinājums — apliecinājuma par ievēlēšanu.

1990. gada 16. janvārī jaunā sasaukuma deputāti sanāca uz savu pirmo rajona padomes sēdi. Pēc iedzīvotāju lūguma tās gaita tika translēta pa vietējo radio raidījumu tīklu. Mandātu komisijas priekšsēdētāja A. Smirnova ziņojums izraisīja mūsos neizpratni: Romualda Kavinska deputāta pilnvaras tiek apšaubītas, viņam sesijā tiek liegta balss tiesības līdz lietas apstākļu pilnīgai noskaidrošanai un šajā sakarībā tiek izveidota komisija triju deputātu sastāvā.

Trīs mūsu deputātu uzticības personas nekavējoties devās uz Preiļiem, kur vēl ritēja pirmā sesija, un palūdza mandātu komisijas priekšsēdētājam tuvāku paskaidrojumu. Viņš atbildēja, ka materiālus it kā par nelikumībām vēlēšanu gaitā saņēmis tikai šī pirms sesijas, tāpēc nesot īsti iepazīties ar lietas būtību. Bet tad ir jājautā: ar kādām tiesībām viņš uzdrīkstējās nākt ar priekšlikumu atņemt deputātam balss tiesības un publiski izteikt neuzticību mūsu vēlēšanu komisijas darbam? Kā zināms, jau 1948. gadā Vispārējā cilvēka tiesību deklarācijā tika

nostiprināts nevainības prezumpcijas princips, pēc kura, pat krimināllietu iztiesājot, cilvēks nedrīkst tikt uzskatīts par vainīgu, kamēr viņa vaina nav pierādīta. Preiļu rajonā diemžēl tas netika ievērots pat attiecībā uz vēlēto orgānu — mūsu komisiju — un deputātu, kuram savu uzticību bija davājuši 388 vēlētāji. Ir ļoti skumji apzināties, ka tik greizi pie mums tiek sperts pirmais solis ceļā uz tiesisku valsti. Tāpēc vien mēs nedrīkstam klusēt.

Vēl mūs pārsteidza un lika apšaubīt mandātu komisijas slēdzienu pamatotību un objektivitāti tas fakts, ka deputāta pilnvaru tiesīgums tika apšaubīts vienīgi 45. vēlēšanu apgabalā ievēlētajam deputātam. Taču Riebiņu ciemā bija izveidoti divi vēlēšanu apgabali, kurus apkalpoja viena un tā pati iecirkņa komisija. Tomēr otrā, 46. Opūgu vēlēšanu apgabala deputāta vārds sesijā netika pat pieminēts.

Par visu to 17. janvārī uzrakstījām rajona Tautas deputātu padomes orgānam — laikrakstam «Leņina Karogs». Mūsu vēstule tika publicēta 23. janvārī, un griežās cerēt, ka drīz vien saņemsim vai nu izsmelto pierādījumu par iecirkņa komisijas kļūdām, vai arī — tieši otrādi — atvainošanu gan komisijai, gan deputātam par cilvēka un deputāta tiesību pārkāpšanu.

Vēl, lai legātu kaut kādu skaidrību, paatrinātu notikumu gaitu un zināmā mērā atvieglotu darbu sesijā izveidotajai lietas izskatīšanas komisijai, gandrīz visa 21. vēlēšanu iecirkņa komisija kopā ar deputāta uzticības personām 22. janvārī devās uz rajona centru, lai tiktos ar šo komisiju un sniegtu tai paskaidrojumus, uzzinātu mums izvirzīto pretenziju būtību un tās atpēkotu vai pieņemtu un no kļūdām mācītos.

Taču vēlreiz bijām spiesti konstatēt,

ka šeit neviens nesteidzas ar apstākļu noskaidrošanu, jo atkal saņemam atbildi, ka iepazīšanās ar materiāliem tikko sākusies, un saruna ar mums izpalika. Bet nākamajā dienā — 23. janvārī taču bija paredzēts sesijas turpinājums, kad varētu izšķirt šo lietu un izbeigt deputāta un līdz ar to viņa vēlētoju diskrimināciju. Komisija, kā bija solījusi, neatbrauca uz ciemu arī 2. februārī — pirms 5. februārī paredzētā pirmās sesijas nobeiguma. (Sesija notika trijās «tūrēs», un visu šo laiku R. Kavinskim tika liegta pilntiesīga līdzdalība tās darbā.)

Mūsu cerības neattaisnojās arī attiecībā uz vēstuli «Leņina Karogam». 27. janvāra numurā bija ievietots mandātu komisijas paskaidrojums 45. Riebiņu un 37. Aizkalnes vēlēšanu apgabalu vēlētājiem, kuri sūtīja tai savus protestus. Pretrunā ar visu mums zināmo iepriekš dzirdēto tajā izskan šāds apgalvojums: «Pirms šī priekšlikuma pieņemšanas (t. i., atlikt deputāta pilnvaru atzīšanu) mandātu komisija rūpīgi izskatīja materiālus, kuri tai tika iesniegti no Riebiņu (...) vēlēšanu apgabala vēlētājiem...». Un ne vārda par to, ar ko izskaidrojama «selektivitāte» deputāta pilnvaru neatzīšanai, uz kuru mēs norādījām savā vēstulē!

Visam «kroni» 5. februārī uzlika sesijas nobeigums, kuru arī translēja vietējais radio. Mums nav ieraksta magnetofona lentē, tāpēc, negribēdami nevilšus izkropļot mandātu komisijas priekšsēdētāja vārdus, tos šeit necitēsim. Taču jāatzīst, ka šī uzstāšanās savā vajadzīgajā mandātu komisijas nekompetences atzīšanā mums likās traģikomiska. No teiktā izrietēja arī tas, ka par savu uzdevumu Romualda Kavinska «lietā» mandātu komisija uzskata nevis patiesības noskaidrošanu,

bet obligātu vainas atrašanu iecirkņa komisijas darbā. Turklāt bez jebkādiem pierādījumiem — apriori — tika izteikta neuzticība jaunievēlētajai 20. Riebiņu vēlēšanu iecirkņa komisijai (kura tikai nupat sākusī darbu un kuras sastāvā vairums ir citi cilvēki, ne tie, kas mūsēji), ka tā agresīvi veiksot savus pienākumus republikas Augstākās Padomes vēlēšanas.

Šādos apstākļos saprotam, ka šeit uz vietas, Preiļos, nevaram gaidīt objektīvu un taisnīgu visu apstākļu izskatīšanu. Riebiņos visas ievilcinātās nenoskaidrotības apaug ar visdažādākajām baumām, pasliktinās psiholoģiskais mikroklimate kolektīvā, sāk rasties pat antagonisms līdz šim mierīgajās starpacionālajās attiecībās.

Tāpēc ļoti lūdzam Centralās vēlēšanu komisijas līdzdalību šīs lietas objektīvā un neatliekamā izskatīšanā. Vienlaikus griežamies ar lūgumu arī pie Augstākās Padomes Prezidija pievērst uzmanību iespējamaļ jebkura deputāta neaizsargātībai līdzīgās situācijās un parūpēties, lai likumdevējs attiecīgos tiesiskos aktos garantētu gan deputātu, gan vēlēšanu norises vadīšanai ievēlēto orgānu cieņas un goda neaizskaramību.

Patiesā cieņā un cerībā, ka mūsu lūgums tiks ievērots — 21. Riebiņu vēlēšanu iecirkņa komisijas locekļi un R. Kavinska uzticības personas: A. Gvozdevs, A. Piskunova, T. Aleksejeva, S. Bumazkins, J. Bobrova, G. Čerņavskā, A. Gvozdevs, A. Harlamova, Z. Piskunova, E. Tumašova, I. Vjakse, J. Vorobjova, M. Butkāne, L. Lauce, V. Leonova, A. Sabanskis, I. Tolstopjatova, 1990. gada 6. februārī

Vēlēšanu iecirkņa komisija darbojas

Turpinās pirmie priekšdarbi Latvijas PSR Augstākās Padomes vēlēšanām, kas notiks šī gada 18. martā. Riebiņu ciems, kopā ar 10 citiem, iekļauts 162. Pelēču vēlēšanu apgabalā.

Darba kolektīvu padomju un kolhoza valdes sēdēs, citās likumā paredzētās sapulcēs izvirzīta 20. Riebiņu vēlēšanu iecirkņa komisija 15 cilvēku

sastāvā. Anastasija Beinaroviča, Vasilijs Cvetkovs, Jānis Gaura, Aleksandrs Gvozdevs, Roberts Kabanovs, Bernarda Mastobojeva, Feodora Mihailova, Jānis Ozoliņš, Zoja Piskunova, Leonīds Sorokins, Ivans Starčenko, Ela Tumašova, Egliš Uksinš, Genovefa Uzulniece, Sofija Vjakse.

Savā pirmajā sēdē komisijā par priekšsēdētāju ievēlēja S. Vjakse, par

priekšsēdētāja vietnieku — J. Starčenko, par sekretāru G. Uzulniece. Viena jau sākusī darbu vēlētāju sarakstu sastādīšanā.

Sonēdņ notika 20. Riebiņu vēlēšanu iecirkņa komisijas otrā sēde. Sākot ar 18. februāri, ik dienas no plkst. 17 līdz 19 vēlēšanu iecirkņi (Riebiņu ciema izpildkomitejā) dežurēs kāds no komisijas locekļiem.

„Katoļu Dzeives” atjaunošanas gads

Ilgus gadus baznīca pie mums tika vājata un noniecināta. Nu pienācis cits, atmodas laiks, kad notiek straujās, acimredzamas pārveides.

«Tās lielās» pārmaiņas, kas risinās valsts dzīvē, atsaucas arī uz mūsu Baznīcu. Teiktas Rīgas metropolijas kūrījas reliģiskā sabiedriskā ilustrētā žurnāla «Katoļu Dzeives» ievadraksts. Tas atkal sācis iznākt kopš pērnā gada marta.

Šī katoļu konfesijas žurnāla 170 numurā iznāca no 1926. līdz 1940. gadam un bija visai populāri. To pašu var teikt arī par mūsdienām. Izdevumu iespēž 50 tūkstošu eksemplāru lielā metienā, un tas tiek izplatīts ne vien republikā, bet arī visā plašajā pasaulē, kur pastāv katoļu draudzes.

Te lasām par liturģiju, tās vēsturi un avotiem, par ticības pamatojumiem, svētajiem rakstiem, kalpošanu Dievam, par Jēzu Kristu kā vēsturisku personību, kristiešu vienību, par mēsianisma pravietojumiem, reliģijas nozīmī dzīves mērķa sasniegšanu. Žurnālā aplūkotas kris-

tīgo morāles un ētikas, zēlsirdības problēmas. Vēstis, piemēram, par jauniešiem, kuri brīvprātīgi strādā palīdzības centros dzīvībai, par Latvijas Tautas frontes ētikas un apziņas brīvības komitejas rīkoto konferenci garīguma jautājumos ar devīzi «Gars dara dzīvu», par plašākām iespējām baznīcai Padomju Savienībā, par uzvešanas dievkalpojuma laiku.

Interesanti ir publicētie raksti — ieskatu par dažādu valstu katoļu baznīcu vēsturi caur Romas pāvesta ceļojumu prizmu, par Skaitstkaļnes baznīcas un klostera vēsturi, Krāslavu kā svētā Donata godināšanas un citu vēsturisku notikumu vietu, katoļu kultūras tradīcijām Kurzemes hercogistes teritorijā, par sodienas katolisko baznīcu Latvijā vispār. Ir sniegtas ziņas arī par mūsu jaunajiem priesteriem — viņu bioarhīvas un ģimenes.

Notikumu izklāstā var minēt katoļu jaunatnes korus salidojumu Rīgā, Francijas kardināla vēlēšanu Latvijā, pērnā gada lielās svētkus Aglonā, 1989. gada 28. decembra svē-

bas Latvijā, taja skaitā arī Rēzeknē. Nevienu īstenu katoļu nevar nesatraukt Latgales Māras atjaunošanas gaita Rēzeknē vai, teiksim, Aglonas problēmas vispār. Arī šie jautājumi raduši atspulgu «Katoļu Dzeives» slējās.

Samērā plaši rakstīts par izcilām tautas atmodas un baznīcas darbiniekiem — Andriņu Jūrdžu, Piteru Miglīni, Franci Kempu, Franci Trasunu, Nikodemu Rancānu, bīskapu Kazimīru Duļbinski, kardinālu Juliano Vatvodu, prāvestu Ontonu Smelteru, redaktoru un profesoru Aleksandru Novicku.

Naizmērstule (Rozāļa Tabīne) atstājusi atmiņās par Latgales gaismas pilnā cēlāju direktoru doktoru A. Broku. Runājot par Latgales grāmatniecības sākumiem Rēzeknē, latgalešu rakstniecību, grāmatu likteni, reizē stāstījis arī par tādām izcilām personībām kā Gustavs Mantēfēls, Francis Zeps, Alberts Spogis.

Žurnāla ikmēneša literārajā lapusīte dzeju pērstāv Jons Broks, Janina

Siera rūpnīcas kolektīvam nav vieglu dienu, visi ražošanas uzdevumi jāveic saspringt. Jo pastāvīgi ir jādomā arī par izejvielu — piena sagādi. Tāpēc jo sevilskū nozīmī iegūst katrs panākums, katra tonna siera un sviesta, ko rūpnīca saražo.

Glūži nemanot aizritējis gada pirmais mēnesis, fabrikas kolektīvs strādājis ar uzviļu. Siera izgataves par

30 tonnām vairāk, nekā bija plānots, kopā 366 tonnas, kas sastāda 10,9 procentus virs plāna. Tātad, patērētāji veikalos varēs iegādāties vairāk šī iecienītā produkta

Sviesta ražotāji bijuši vēl čaklāki, viņi savu plāna uzdevumu pārsnieguši par 42,4 procentiem un izgatavojuši 121 tonnu šī produkta

Piena cukura saražotas 67 tonnas, mēneša uzdevums pārsniegts par 3,1 procentu.

V. ZIHARE, siera rūpnīcas vecākā ekonomiste

ATELOS: piena, pienēmeja Genovefa Skutele un sviesta gatavotāja Zenta Putāne.

«GREZNUMLIETA»?

VILNAS GARIGA PASAULE

KATOĻU BAZNĪCAS LATGALE

2. lappuse

JANVĀRA PASTS

KO ZINĀM UN KO NEZINĀM PAR KAZĀM

«VENTILATORS»

3. lappuse

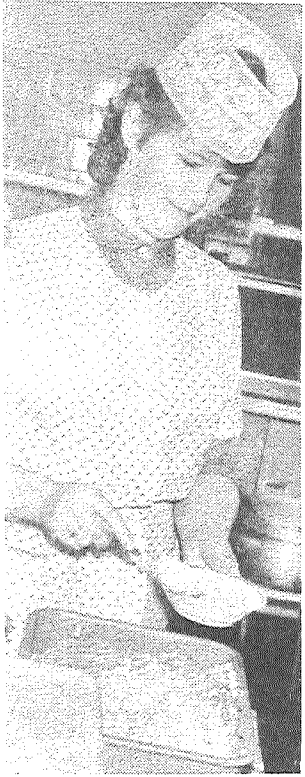
LATVIJAS PIRMAJĀ PARLAMENTĀ

VOLEJBOLA UN CITOS SPORĀ VEIDOS

DAUGAVAS IELEJAS SAKOPIŠANAS KONCEPCIJA

4. lappuse

„Greznumlieta“?

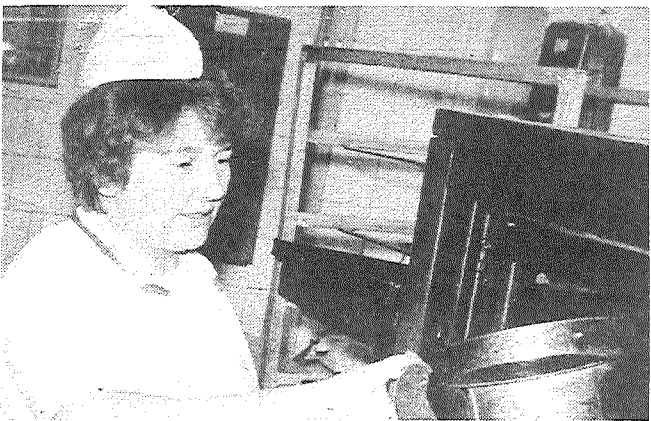

Seit ieturēties lenāk da-
za laba kantora darbiniece,
kam kolhoza ēdnīcas pus-
dienu porcija šķiet par
brangu, jo arī lauku sie-
vietes vēlas izskatīties ele-
gantī slaidās. Un te lieti
noder kafējnīcas salāti,
kuri vienmēr ir pietiekami
izvēlē. Vienas nedēļas lai-
kā vismaz četras dažādas
šķirnes: gaļas, Talsu, Lat-
gales, «Sniedzīņš». Ja
kādi īpaši piesaista ar labu
garšu un neparastumu, piemē-
ram, aknu salāti, perso-
nāls netaisa no receptes
«firmas noslēpumu», bet
labprāt dalās pieredzē. Tā-
pat var sacīt, ka arī sadzi-
ves un uztura kultūrā cie-
matā kafējnīca dod savu
ieguldījumu.

Pusdienlaikā iegriežas
arī vīrieši, jo te tāpat var
dabūt gan pirmo, gan otro
ēdienu, tie ir garšīgi un,
ja naudas maks nav plāns,
tad neko daudz neskādē arī
tas, ka «sālīti». Toties ie-
nes ikdienā tik nepiecieša-
mo dažādību, dod iespējas
pašam komplektēt savu
pusdienu ēdienkarti. Skie-
tami sūkumi, taču cilvēkus
atrasa un pozitīvi ietekmē
iespēja izvēlēties: kolhoza
ēdnīcu vai kafējnīcu, ēdie-
nu daudzumu un veidus.

Droši vien nemēdz būt
dienas, kad Riebiņu kafēj-
nīcā nelenāktu kāds ie-
braucējs vai caurbraucējs
ieturēt ceļavīra maltīti. Pat
dažs labs preillietis, ja
«kurpe spiež», nenoslīnko
apmeklēt ciematu un, ie-
griezies agrofirmas veikā-
lā, pēc tam ieskatās kafēj-
nīcā — varbūt varēs ie-
gādāties līdzņemšanai tādu
«eksotisku» rajona centrā

Pagājis jau gandrīz
apaļš gads, kopš Riebiņos
atvērta kafējnīca restorāns.
Agrākos laikos lauku cil-
vēkiem tāds iestādījums
likās sava veida greznum-
lieta, bez kuras var iztikēt.
Bet, kad to jau var atļau-
ties, tad vairs negribētos
zaudēt. Kaut arī daudziem
ciematā ir individuālās
salmnīcības, kaut arī kol-
hozā ir ēdnīca, kur sārtīgi
var pašēt lētas pusdienas
ar trim ēdieniem, arī kafē-
jnīcā apmeklētāju skaits
netraucē.

maz redzamu cienastu kā
picas.

Salmnīces, gribēdams
sagādāt savai saimei pār-
mainu, reizēm mājās ceļ
galdā šeit gatavotus be-
lašus, smaržīgas, mikstas
smalkmaizītes, svētku dienā
— torti, iegādājas šeit pi-
parkūku un citu konditore-
jas izstrādājumu mīklu.
Arī tas ir vērtīgi, ja raugu
veikalā ne ar uguni nesā-
meklēt...

Un tad vēl kafējnīcā ir
lielā pasūtījumu diena, kad
durvis ver otrā stāva zāle.
Tās priecīgās godības —
dzimšanas dienas, kāzas —
tiek pieteiktas jau labi vien
laikus, bet skumjās —
bēres — uzkrīt negaidīti,
taču neatliekami. Un kafē-
jnīcas kolektīvs tad vairs
nerēķina, ka sestdienā, centrā
svētdienā tam brīvdienas,
— cilvēkiem jāpalīdz.

Tā ik mēnesi kafējnīcas
lenākumos salasās 3000—
4000 rubļu. Visu izstrādā-
jumu sortimentu uz vietas
gatavo piecu cilvēku liel-
lais kolektīvs — kafējnīcas
vadītāja Nadežda Slava,
pavāre Antonīna Vilcāne,
konditore Zoja Dementje-
va, trauku mazgātāja Rai-
na Patrojeva, oģētante An-

ta Černova. Parastā darb-
dienā jāsatagavo 60 — 70
otrā ēdiena porcijas, jāiz-
cep 200 — 250 bulciņas.
Produktus piegādā agro-
firma. Ēdienu cenas arī
kalkulē agrofirmas eko-
nomisti. 21 procentu no
mēnesī ienemtās summas
izmanto kafējnīcas darbi-
nieku algām, bet pārējā
summa iziet, lai segtu iz-
devumus, kuros pat netiek
ierēķināta elektroenerģija,
iekārtas amortizācija un
telpu uzturēšana.

Kad gatavoju šo mate-
riālu, apjautājos arī par
citām ciema lauku vēlmēm
kafējnīcas sakarībā. Pēc
tam ar savu «socioloģisko
aptauju» iepazīstināju tās
vadītāju, izrādījās, ka arī
personāls domājis par to,
kā pilnveidot darbu tajos
pašos virzienos.

Nu ko, neaizmirsīsim,
ka mūsu kafējnīcā vēl ti-
kai pirmais gadiņš, ap-
sveiksim to pirmajā dzim-
šanas dienā, un cerēsim, ka
tās darbs pilnveidosies.

ATTELOS: Zoja De-
mentjeva (augšā pa labi),
Nadežda Slava (apakšā pa
kreisi) un Antonīna Vilcā-
ne darbā.
M. AUSTRUMAS teksts.
J. SILICKA foto

Agronomu biedrībā

Latvijas agronomu bied-
rības valde gatavojas šā
gada februārī organizēt
republikas agronomu konfe-
renci. Tās dalībnieki tiek
lūgti valdes sekretārei
Rīgā, Republikas laukumā
2. 20. stāvā 2019. istabā,
iesniegt ierosinājumus par
izskatāmajiem jautājumiem,
kā arī pieteikt savus re-
ferātus.

Ar šā gada janvāri eks-
presinformācijas biļetens
«Ražība» ieviestis savās
lappusēs nodaļu, kurā uz
ieinteresēto jautājumiem
atbild speciālisti. Jautāju-
miem jābūt par augsnes
kartēšanu, iekultivēšanu,
mēslošanu, kalpošanu, augu
aizsardzību un tamlīdzīgi.
Tie iesūtāmi: 226039, Rī-
gā, Peļves ielā 14-a, A.
Pavulei.

Viļņas garīgā pascule

Svētdien, 28. janvārī
notika svētoceļotāju ekskur-
sija uz Viļņu. Bija apmē-
ram 45 pasažieri no Va-
rakļāniem. Smelteru ciema
un Preiļiem. Viņu vidū —
arī skolēni, jaunieši. Eks-
kursiju vadīja Marta Ūzu-
liņa no Vrakļāniem.

Viņa bieži organizē tā-
das ekskursijas. Tā pagā-
jušā gada rudenī braucām
uz Sauliem, iegriezāmies
pilsētas krāšņajā baznīcā,
pēc tam izstāģājām Krus-
ta ceļu pa tām stacijām,
kas ierīkotas skaistās kap-
liņās, katrā savā uzkalni-
nā. Atpakaļceļā apmeklē-
jām Krusta kalnu, kur no-
likām katrs kādu upura
veilti, kā tas latviešiem pie-
ņemts, un kopīgi nodzie-
dājām «Marija, Svāto
Latvijās Mote» par mūsu
tautu un Dzimteni, lai aiz-
lūgtu tās neatkarību.

Sajā — pirmajā ekskur-
sijā 1990. gadā, apmeklē-
jām Viļņas baznīcas. Pil-
sētā to ir ļoti daudz, tāpēc
visās neizdevās pabūt. To-
mēr apskatījām Svētā Pē-
tera un Pāvila, Svētās An-
nas, Ostrobramas Dievmā-
tes, Svētās Terēzijas, Ra-
faēla un Bezvainīgi Iepem-
tās Dievmātes baznīcas, kā
arī Svētā Staņislava kated-
rāli. Dievkalpojumā pieda-
lijāmies trijās baznīcās.
Vienā dievkalpojums notī-
ka poļu valodā, citās —
lietuviski.

Visas baznīcas lauzu
pārplūdītas, tajās daudz
jauniešu un bērnu. Katrā
2 — 3 priesteri un vairāki
ministranti — jauni zēni,
kā arī nākamie priesteri
— kleriki. Procesijā iet lie-

lakoties jaunieši un bērni
grezni darinātos tērpos.

Ļoti krāšņa ir baznīcu
iekšējā apdare. Telpas ap-
sildītas ļoti mērenā tempe-
ratūrā. Tajās aug un zied
dažādas puķes. Sevišķi
daudz palmu un dažādu
kaktusu. Visur bija ļoti
skaisti ierīkoti Betlēmes
stallīši, bet visskaistākais
— Dievmātes baznīca.

Kopejais iespaids palika
ļoti labs. Var droši teikt,
ka lietuvieši ir saliedēta
un ticīga tauta, kas ar
Dieva palīdzību arī cīnās
par savu neatkarību.

Pirms došanās mājās
mūsu jaunākie ekskursanti
uzkāpa augstajā Viļņas
Gedimīna tornī, no kurie-
nes paveras visa pilsētas
panorāma ar daudzajām
baznīcām un to augstajiem
torņiem, iegriezāmies arī
kādā gastronomā, kas pār-
pils ar lētām desām, galu
un citiem produktiem, rin-
du nekādu nav. Arī tas
ļiecina, ka lietuviešiem ir
Dieva svētība.

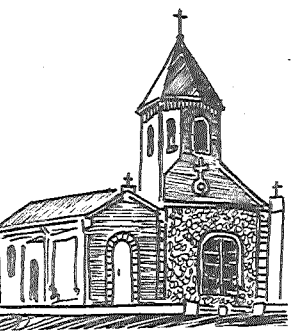
Sis ceļojums bija pati-
kams un interesants, nebī-
ja arī nogurdinošs. Visu
ceļu — turp un atpakaļ —
dziedājām garīgās dzies-
mas, bet pa laikam ekskur-
sijas vadītāja pastāstīja
kaut ko interesantu. Vē-
lams, lai šādās ekskursi-
jās brauktu vairāk jaunat-
nes, jo no lietuviešiem mēs
daudzko labu varētu mācī-
ties.

A. GRIBUSKA

P. S. Honorāru lūdzu
pārskatīt Latvijas Tautas
frontē.

Katoļu baznīcas Latgalē

LIVĀNU DEKANĀTS

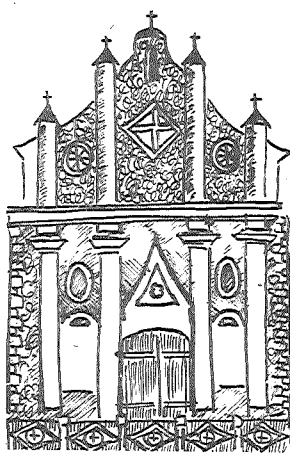

1673. gadā LIVĀNOS
vietējais muļžnieks Leo-
nards Pocijs uzcēla nelielu
koka baznīcu vietā, kur
bija vecie draudzes kapi.
— Dubnas upes krastā aiz
dziļnavām, kur tagad atro-
das jaunā vidusskola. 1685.
gadā šo baznīcu iesvētīja
bīskaps Poplavskis. 1758.
gadā draudzes loceklis uz-
būvēja jaunu baznīcu ne-
tālu no tagadējās mūra.

1961. gadā pr. Viš-
ņevskis uzbūvēja tagadējo
mūra. Krustotais muļžnieks
Korīs deva kokmateriālus
un saliedēja palīdzību būv-
niecībā. Kā pirmā, tā arī
ši vēluta sv. Miķeļa go-
dam. Pr. Treibšo 1902. —
1918. gadā to skaisti pār-
veidoja un tornim abos
sānos piebūvēja kapelas.

1821. gadā Livānu prā-
vests Ambrazovičs Gospo-
ru sādža pie Daugavpils
— Rīgas šosejas no lauk-
akmeņiem uzbūvēja bazni-
cu sv. Marijas Magdalēnas
godam, no kā tā mantojusi
arī savu MADALENĀS
nosaukumu. Tā bija Livā-
nu draudzes filiāle un tikai
1930. gadā nodibinājās
draudze. Baznīca ir vien-
navas telpa ar koka grīdu
un griestiem, kora telpām.
Sānu daļā ir Jaunavas Ma-
rijas Pastāvīgā Palīga
glezna, kas pārnesta no
senās koka kapliņas Car-
garadā — Jersikā (1748.
— 1844.). Baznīcas platī-
ba — 160 kvadrātmetri.

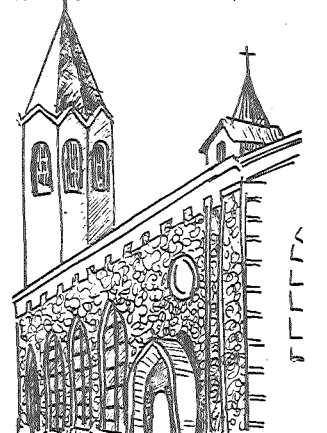
Pirmā NĪCGALES baz-
nīca bija no koka, celta

1808. gadā, bet 1863. ga-
dā Nīcgales muļžturis Hen-
rihs Platērs — Zībergs uz-
cēla mūra celtni, bijuso
koka baznīcu pārvēidoja
par plebaniju. Tomēr tā
nebija ērta dzīvošanai, tā-
pēc 1911. gadā uzcēla jau-
nu. Baznīca ir viennavas,
ar dolomīta grīdu un
griestiem mūra velvē, ir
kora telpas, no ārpusē ap-
mesta un nobalsināta. Pla-
tība — 170 kvadrātmetri.

Kad Stirniene uzbūvēja
jaunu mūra baznīcu, veco
koka nojauca un pārveda
uz RUDZĀTIEM. Stirnie-
nē tā bija celta 1757. ga-
dā. Jaunās baznīcas ceisā-
nai Rudzātos materiālus un
līdzekļus deva arī grafs
Borhs, taču pilnvarotā per-
sona tos izlietoja savām
vajadzībām. 1913. gadā
iesvētīja Vrakļānu dekanā
V. Tomašūnas, uz svinībām
ieradās arī grafs. Kad ie-
raudzīja uzcelto baznīcu,
viņš bēdīgi noteica: «Par
to naidu un no materiā-
liem, ko devu, varēja uz-
celt daudz labāku, pat
pilnīgi jaunu baznīcu».

Pēc kara prāvests A.
Rimovičs uzbūvēja lielo
altāri. 30. gadu beigās
prāvests A. Camans sagā-
dāja materiālus jaunās būv-
niecībai, taču darbus neuz-
sāka sakarā ar II pasaules

kara izraisīšanos. Liela da-
ļa šo materiālu gāja bojā.
1956. gadā nostiprināšanai
prāvests J. Pujāts uzbūvēja
priekšējo mūra sienu, kā
arī torni, paplašināja tor-
ņa daļu. Rudzātu baznīca
aizņem 210 kvadrātmetrus.

1882. gadā pr. A. Cegis
veco Vārkavas baznīcu
parveda uz VANĀGU kap-
sētu. (Vārkavā tā bija cel-
ta 1799. gadā.) Līdz 1918.
gam, kad Vanagos nodi-
binājās pastāvīga draudze,
tā bija Vārkavas filiāle.
Jauno mūra baznīcu uzcēla
prāv. Garška laikā no
1934. līdz 1931. gadam.
Veco, ap kuru tā tika bū-
vēta, nojauca, bīskaps Kan-
cāns konsekrēja 1986. ga-
da 11. oktobrī. Baznīca ir
ar vienu torni presbīterie-
gajā, trīsnavu telpā, grīdā
un griestī no koka, platība
— 194 kvadrātmetri.

Ostrobramas Dievmāte

Viļņas baznīcās ir ļoti
daudz brīnišķīgu un retu
relikviju, senās mākslas
pieminekļu. Tajā skaitā
arī tās šedevrs, kā Os-
trobramas Dievmātes svēt-
bilde. Mēs jau rakstījām,
ka tās kopija ir Nīdermū-
žes baznīcā. Ostrobramas
— mūsdienu krievu valodā
tas ir «Ostrovotnaja»
(«Aso vārtu») — Dievmā-
tes svētbildī dievticīgie ļoti
ciena visos laikos. Zinā-
tnieki uzskata, ka tā ir
tā pati pareizticīgo svēt-
bilde, ko no Korsūnas
(Personas) atvedis Olgerts
un uzdāvinājis savai pa-
reizticīgajai sievai. Tā sa-
vukārt šo svētbildī node-
vusi Svjatotroickas klostē-
rim, kurš pašlaik nedarbo-
jas, — tajā tevietots Viļ-
ņas celtniecības inženieru
institūts. Sen senos laikos
pareizticīgie mūki šo svēt-
bildī, kas uzgleznota uz
diviem savstarpēji savie-
notiem milzīgiem ozolkoka
dēļiem, novietojuši baznī-
cīnā virs Asajiem jeb
Krievu vārtiem. Tur tā at-
rodas arī šobaltdien. Tiesa
gan, vārtus nu sauc savā-
dāk — «Aušros vārti».

Jaunais Ceļš

Janvāra pasts

Kops paplašinājies mūsu laikraksta izplatīšanas ģeogrāfija un tematika, palielinājies arī redakcijas ārštata autoru loks. Varam runāt par vairākiem jauniem pastāvīgiem autoriem Rēzeknē (E. Kozlovskis), Ludzā (V. Trojanovskis), Daugavpilī (S. Kuzņecovs, O. Kravalis), Preiļos (A. Budže, A. Griboška) u. c. Mēs pateicamies visiem, kuri neželē savu laiku, lai palielinātu mūsu laikraksta, ja tā var izteikties, pienesumu kultūras kāres, stāstot par Latgales novada un visas cilvēces kultūras mantojumu, tradīcijām, vēsturi.

Janvārī esam saņēmuši 37 vēstules — rakstus,

jautājumus, protestus, informācijas, — no kurām gandrīz visas esam arī izmantojuši mūsu laikrakstā. Bez jau nosauktajiem gada pirmajā mēnesī uz savu iniciatīvu vai uz mūsu lūgumu «Jaunajam Ceļam» rakstījuši vēl V. Lauska, A. Gibeļe, I. Saitere (Preiļi), M. Pašņins (Rīga), A. Anspaks (Cēsis), R. Račko (Rēzeknes rajons), Aizkalnes vēlētaji, kā arī mūsu agrifirmas un ciema speciālisti un amatpersonas (Z. Agafonova, J. Korotkova, L. Ivanāne, H. Kuzņecova, A. Tumašova, A. Beināroviča, kolhoza sieviešu padomes locekļi un aktīvistes, vecācbērnieku draudzes locekļi). Esam

saņēmuši arī rakstnieces Ingridas Sokolovas (viņa ir divu kinofilmu scenāriju autore) solījumu pastāstīt par savu radošo sadarbību ar mūsu rajona novadnieku kinorežisoru Jāni Streiču.

Paldies lasītāju vārdā par atsūtīto interesanto informāciju, paldies redakcijas vārdā par uzticību. Lielis ir laikraksta veidotāju prieks par katru jaunu lasītāju, vēl lielāks — par katru jaunu rakstītāju. Turpināsim un paplašināsim sadarbību! Esam gatavi uzklaut arī «nesafrīzētās», spurinās domas, iebildes un ierosinājumus. Lai stiprinās atgriezeniskā saite starp laikrakstu un lasītāju!

Jūsu «JAUNAIS CEĻS»

Ko zinām un nezinām par kazām

Tās ir visai savdabīgas būtnes: ļoti saprātīgas, uzticīgas tam cilvēkam, kurš viņas kopj, un vienlaikus izvēlīgas attiecībā uz ēdiena kvalitāti. Viņām piemēram, apnik ganīties vienā vietā. Nokļuva jaunās ganības, kazas ir ļoti piesardzīgas, nekur tālu no cilvēka neatiet. Viņām patiek pastaigāties pa augstiem, un tur viņas labāk jūtas. Slikti panes ganīšanos liekņu pļavās.

Kazas ir daudz gudrākas un tirīgākas par aļtām. Par to var viegli pārliecināties, pavērojot aitu ganāmpulku, kurā ir arī kazas. Kad aitas atgriežas mājās no ganīšanas, tās soļo ciešā barā, saceldamas lielus putekļu mākonus. Kazas tajā pašā laikā uzmanīgi iet tajā pusē, no kuras pūš vējš, ganāmpulka ārmalā, kur putekļu ir mazāk. Tālāk aitas, ja tām iegrības dzert, visas reizē, kā jau īsti bara dzīvnieki, brien upē, saceldamas ūdenī dulķes. Pavisam citādi rīkojas kazas — tās atiet no bara patālak, nostājas uz akmeņa, un, nolaidušās uz ceļiem, saudzīgi dzer, turklāt slāpju veldzēšanai parasti izvēlas vietu zem krūmiem, kur ūdens vēsāks.

Kazas dod pienu ar īpatnēju garšu, tam piemīt dziedznieciskas īpašības. Vairāki cilvēki, kas tur kazas

un agrāk slimojuši ar aknu, zarnu trakta, kuņģa slimībām, pat ar diabētu, aplicina, ka, lietojot kazas pienu, viņi jūtas daudz labāk. Kazu produktivitāte lielākoties nav visai augsta — līdz 300 — 600 kilogramiem piena gadā, taču tie, kas savā saimniecībā nodarbojas ar ciltēdarbu, panāk izslaukumu kāpinājumu — līdz tūkstoš un pat vairāki kilogramu piena vienas laktācijas laikā. Kazas piens parasti mēdz būt treknāks nekā govju piens — ne mazāk kā 4 līdz 6 procenti tauku saturs. No tā iznāk ļoti garšīgs rūgušpiens, kefīrs, biezpiens. Sviests, kas gatavots no kazas piena, atšķiras ar savu gaišgumu, tas ir baltā krāsā un pēc garšas atgādina krēmu. Tiesa, to nevar ilgstoši uzglabāt, taču kausēta veidā tas pilnīgi atbilst šī veida sviesta standartam.

Kazas piens ir bakteriāls (tas ir, postoši iedarbojas uz mikrobiem), īpaši — tikko izslaukts. Veselu nedēļu var ledusskapī nostāvēt nevarēts un tomēr nesabojāties. Pat siltumā saskābst tikai pēc vairākiem dienām. Tā fiziskajām īpašībām ir viena īpatnība: šis piens satur tauku lodītes, kas ir daudzreiz sīkākas nekā govju pienā. Tāpēc daudz labāk

liek asimilēts un sagremots cilvēka — īpaši bērnu, veco ļaužu un slimnieku — organismā. Ir zināms ļoti daudz piemēru, kad bērņus, kurus pēc piedzimšanas nebija iespēju barot ar mātes pienu, «izvilka» ar kazas pienu. Tajā ir daudz minerālsāļu, kas ir ļoti svarīgi bērnu barošanā.

Kazlēnus var nobarot galai. Pēc garšas un uzturvērtības kazas gaļa gandrīz neatšķiras no jēra gaļas, tā ir ļoti sagremojama, kas ir ļoti svarīgi, lietojot to vecu cilvēku un bērnu uzturā.

No kazas var iegūt ne tikai pienu un gaļu, bet arī pūkas un vilnu, tikai tad ir jāaudzē speciālu šķirņu dzīvnieki — Piedonas, Orenburgas, Andoras kazas. Tomēr lielākajā saimniecību daļā tur piena kazas. Tāpēc, tās pērkot, galveno uzmanību pievērš pienīguma pazīmēm, ķermeņa uzbūvei un vecumam. Labai piena kazai ir spēcīgs skelets, taisnas kājas, platas krūtis, ietilpīgs lodveida vai bumbuļveida tesmens, kas pēc slaukšanas noslied. Visaugstākos izslaukumus no kazas var iegūt pēc otrās un līdz piektajai, sestajai atnesšanās reizei, bet pēc tam piena daudzums sāk samazināties.

„Katoļu Dzeives“ atjaunošanas gads

(Sākums 1. lpp.)

Babre, Juris Paberzš, Francis Kemps, Lidijs Kravale, Mārtiņš Lidaks, Jānis Reinis, V. Polkāns, prof. Aleksis Rubulis, J. Silmalietis, Augusts Eglājs, Alberts Kreņevskis, īso prozu — Astrīda Beināre, Leonards Latkovskis, citi.

Skarti arī jautājumi par Latgales mākslu laiku loļietotās, piemēram, Alda Zvejsalnika «Niedema Rancāna portrets».

Joņa Trūpa grafiku re-produkcijas.

Fotogrāfijās uz vākiem un tekstā skatām dažādas Latgales baznīcas, mūsu garīgās un laicīgās dzīves notikumus, ievērojamāko garīdznieku foto.

Katru numuru kā parasti noslēdz dažādas ziņas no visas pasaules katoļu draudzēm, dati par pasaules reliģijām, paziņojumi.

Redakcijas darbinieki un ārštata autori savā darbā pūlas stingri sekot atjau-

notā izdevuma pirmajā numurā deklarētajam: «Cinīsimies ar taisnības ieročiem arī turpmāk, «visā lēnprātībā un iecietībā viens pret otru», ar mīlestību ne vien uz savu tautu, bet arī mīlestībā uz visām tautām un visu cilvēci, un tās daudzajām sāpēm. Jo arī nākotnē taču dzīvosim uz šīs pašas planētas un starp šīm tautām, kas visas ir Dieva bērnu saime.»

Viktors TROJANOVSKIS

Modes upuri

Nesakemmētas domas

Alzāja meklēt jaunu darba vietu, jo vecajā neko vairs nevarēja nozagt.

Meklēja līdzautoru — pudeles brālī.

Ari mīglu pūšot acis, jazina, no kuras puses vējš.

Daba necieš kailumu, no kauna apsedzas ar krūmiem.

Divi jaunsaimnieki: — Kamēr vēl strādājām kolhozā, nebija gandrīz ko darīt.

Kad cilvēki pērk desas par 6, 7, 90 vai 9 rubļiem kilogramā, tas liecina, ka bagāti dzīvo.

Dakter, manī interese, kāpēc vīrs tik bieži slimo?

— Viņš izmanto visas iespējas.

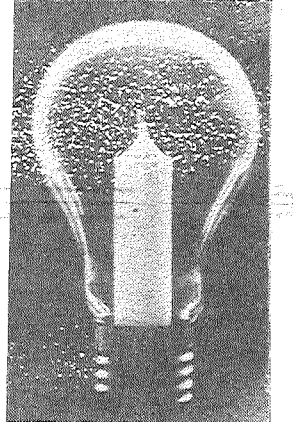
Uz ielas gatiekas divas draudzenes.

— Ka tu, Sofij, jūties pēc šķiršanās?

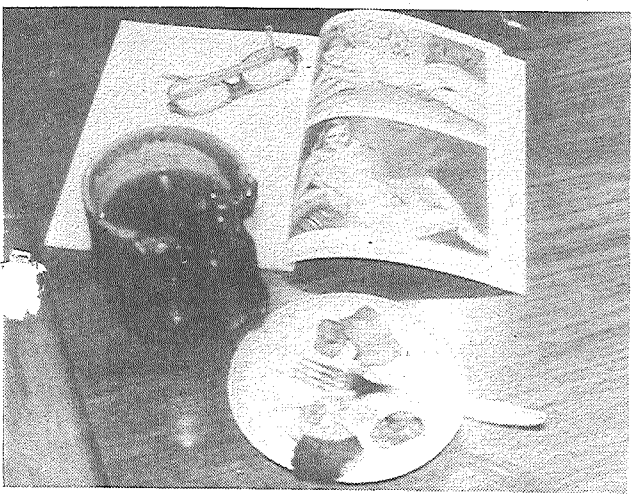
— Labāk nerunā. Nākošajā dienā Augusts man tu loterijā vinnēja «Ziguli».

— Kāda neveiksmel!

Laimdots VIKSNA, Livānos

Racionalizācijas priekšlikums Sveču mēnesī tiem, kuri Preiļos un citur arī pa dienu dedzina lielu apgaismojuma spuldzes. Projekta autors — vācu žurnāls «Eulenspiegel».

Atnāk no bērnodarza mazais Boļusītis un gaužas: — Tēti, nopērc video-magnetofonu! Juris un Aina stāstīja, ka viņu mājās katram sava programma. Kamēr mazie skatās multikus, tikmēr lielie sēd pie seksa filmām. Mums arī tā vajaga!

Man mute palika vaļā. Ne tikai skolas mazajiem bērniem stāsta par seksu, raksta «Zilītēs», nu jau sākuši šīs zinātnes pamatus studēt arī sīlītēs un bērnodarzos! Tālu tiksim! Lūk, kam gan maz efekta bijis tam, ka seksa bildes liek visās pieaugušo avīzēs un žurnālos. Katrs sevi cieņos pat gaužām sīks preses izdevums cenšas ievietot kādu vairāk vai mazāk pliku jaunavu ar bēdīgu skatienu. Izdots tik daudz šādu kalendāru, ka visus pat nav ļaudis spējuši izpirkt.

Manā jaunībā gan bija savādāk. Jaunavas un jaunās sievas nēsāja brunčus līdz zemei, arī naktīs nešķīrās no gariem līnu krekliem, bet bērnu bija vairāk. Tā nu ir, ka pievilci-

dāks un vilinošāks ir tas, kas līdz zināmam laikam paliek aplēpts, nekā tas, kas uzbāzīgi tev macās virsū ar saviem apaļumiem un noslēpumainajām vietām.

Tātad, jau tik tālu — par modes uz kailu sievietes miesu upuriem un mīlas izdarībām kameras objektīva, bet pēc tam arī daudz skatītāju priekšā, nu kļuvis vismazākie mūsu līdzpilsoņi! Tas laikam tādēļ, ka tētiņi un māmiņas vairs nemāk iestāstīt, ka bērņus atnes stārķis un noliek kāpostu dobēs; stārķu maz un arī kāpostus vairs tik lielā mērā neaudzē.

...Mans vectēvs, arī Benedikts, māciņa:

— Puis, sargies no trim jaunumiem — dzeršanas, pipēšanas un sievietēm, tie tevi novedīs no ceļa, padarīs pliku. Ja noprecēji vienu meiteni, tad to arī turi par skaistu, protidaiļums saskatīt arī caur peļķām drēbēm.

Laikam viņam patiesība, Kas pliks, tas — traks.

Benedikts KAULACIS

Es neesmu detektīvs, bet reizēm gribot negribot jāpievērs uzmanība lietīšķajiem pierādījumiem. Tā gadījās, atklājot kādu noziegumu pret dabu.

Ir mums Riebiņu ciematā divi diķi, droši vien vēl nav aizplūduši ar naftas produktiem, jo vasaras mēnešos to krastos zaļo ūdensaugi un nāk peldēties pusaudži no apkaimes mājām. Kad rāpjas laukā, līdz šim vēl nav pamanīts, ka tie laistītos visās varavīkšes

Melns piens

Amerikas Savienotajās Valstīs, Ohajo štata, Cillikotes pilsētā administrācijai Rupertam Hansboro ir govju kuras piens ir melns kā tinte. Šī govju Mollija ir skatīta savas sugas pārstāve — Džērsi un Durgemas šķirnes krustojums. Dzimuši Hansboro no govju, kas deva normālu pienu. Ar savu melno pienu Mollija izbarojusi jau piecus tējus. Šī piena krājums ir nedaudz gaišāks, bet sviests — ogļmelns. Ķīmiskajās analizēs pienā nav atklātas nekādas papildus vielas, un govju īpašnieks ar savu ģimeni jau sen to lieto.

Kurp ved pēdas...

krāsas, kā izkāpuši no eļļas vai mazuta.

Nezināmi noziedznieki sākuši apdraudēt arī šos diķus. Ko lai vasarā dara zenķi, kuriem Feimaņu upītē peldēties nedrīkst un tā arī tikai «vardeļ līdz ceļiem», bet tuvākais ezers kolhoza viņā malā? Eju un skatos: krasta malā izmestas drāžas, dažādas saulaucas, atkritumi, stikla

lauskas. Sākām mēs sakopt teritoriju un uzgājām šo neglīto vietu. Kurš gan varētu būt tas negēlis, kas visu acu priekšā un pie diķiem izmet atkritumus?

Atbilde ilgi nebija jāmeklē. Turpat kaudzē bija arī uzplēsta aploksnē ar adresi. Tā kļuva skaidrs, kas apgānījis ciemata izskatu, no kādām mājām nāk šie atkritumi.

Sliktākais ir tas, ka līdzīgi gadījumi mums atklāti arī citur — mežiņā pie Livānu māju dzīvojamā rajona, kas ir ciemata zaļajā zonā, pie apkaimes mežu ceļiem... Nezinu, vai šiem, citādi cienījamiem pilsoņiem mūsu ciematā, nebija neērti šeit izmest atkritumus, bet man gan neērti nosaukt viņu vārdus «Ventilatorā». Varbūt arī bez tā sapratīs.

V. TANSLOYS

Ainava Preiļos. Unikāla ar to, ka bieži atkārtojas.

S. KUZNECOVS
DPI pasniedzējs

Latvijas pirmajā parlamentā

(4. turpinājums)

Tautas Padomes plenārsēdēs un komisijās tika izskatīti jautājumi, kas saistīti ar Latvijas Republikas valsts iekārtu, tai skaitā atsevišķas nākamās Satversmes (Konstitūcijas) tēzes. Kad apsprieda jautājumu par vēlēšanu sistēmu, V. Seile dedzīgi iebilda pret dažu partiju priekšlikumiem ieviest vēlēšanu tā "dēvētās grozāmas līstes" (no Latgales deputātiem šīs idejas aktīvs piekritējs bija Jēzeps Trašuns). Jaunuma būtību isuma varētu izklāstīt šādi: vēlētajam būtu tiesības ne tikai izvēlēties tos kandidātus, kas viņam nepatīk tās partijas sarakstā, par kuru viņš balso, bet arī ierakstīt viņu vietā jebkurus citus kandidātus no jebkura saraksta. Pēc likumprojekta autoru iecerēs, grozāmo līstu ieviešanai vajadzēja veicināt vēlēšanu pilsonisko brīvību paplašināšanu un politiskās aktivitātes stimulēšanu. Vispār ideja bija laba sabiedrībā ar attīstītām demokrātiskām tradīcijām, kur vēlētajiem apzināti, bez kādas priekšnoteikšanas izdara savu izvēli.

V. Seiles nostāja šajā jautājumā pirmajā mirklī šķita samērā konservatīva: viņa uzskatīja, ka Latgale vēl nav izaugusi līdz tik plašai demokrātijai. Taču

ieklausīsimies viņas argumentos. Vairums Latgales zemnieku tajā laikā prata lasīt latviski, bet nemaz nemācēja rakstīt, pat ciparus. Ja atjautu izsvītrot no sarakstiem vienus kandidātus un ierakstīt citus vietā, tad sarakstis tā, ka neviens nevarēs salasīt ķeburus. Turklāt, V. Zelle uzsvēra, pusanālbētiskajā Latgalē tas kļūs par plašu arēnu agitācijai.

Ar V. Seiles un citu deputātu opozīciju tika panākts, ka nolikums par grozāmajām līstēm neietilpa likumā par Latvijas Satversmes Sapulces vēlēšanām, kuru Tautas Padome pieņēma 1919. gada 18. augustā. Taču pēc dažiem gadiem, galvenokārt ar Demokrātiskā centra partijas un Darba partijas pūlēm, Satversmes Sapulces vairākums nobalsoja par labu likumam par grozāmajām līstēm. Un drīz vien atklājās, ka V. Seiles bažas šajā sakarībā nebija gluži bez pamata.

Sākot ar otrās Saeimas vēlēšanām (1925. gadā), likums par grozāmajām līstēm bieži vien tika izmantots ļaunprātīgi. Mahinācijas nevēlamu kandidātu izsvītrosānā no sarakstiem kļuva par organizētām kampaņām. Sevišķi katastrofiskus mērogi partiju vadītājiem nevēlamu personu izsvītrosānā tegu-

va Latgalē, un tas bija spēcīgs trieciens demokrātijai.

Lai kā gan tikai viena jautājuma, visu Latgales frakcijas locekļu domas pilnīgi sakrita visu laiku, kamēr pastāvēja Tautas Padome. Kā jau rakstījām, Latgales grupu Tautas Padomē faktiski vadīja V. Seile. Frakcijas uzdevumā un uz pašas iniciatīvu viņa vairākkārt izvirzīja jautājumu par nepieciešamību ātrāk izdzīt lielniekus no Latgales.

Sprīžot pēc Tautas Padomes stenogrammām, pirmoreiz šis jautājums tika izvirzīts 1919. gada 15. jūlijā, kad V. Seile no parlamenta tribīnes izteica pārlecību, ka K. Ulmaņa jaunā valdība pieliks visas pūles, lai nekavējoties atbrīvotu Latgali (starp citu, šī frāze tika izteikta latgaliski). Apmēram pēc mēneša latgalieši atgriezās pie problēmas, kas viņus satrauca visvairāk, valdības adresētajā pieprasījumā, kuru bija parakstījuši visi frakcijas locekļi (V. Seile, J. Salcevičs, J. Trašuns, P. Zadvinskis, A. Turkopulis, E. Balodis, J. Grišāns, S. Kambala, Fr. Obšteins, A. Laizāns, A. Velkme, J. Ločmelis, K. Kveļbergs) un kurš atkal bija uzrakstīts latgaliešu dialektā. Dokumentā bija atzīmēts, ka savlaic ministru prezidents apsolijs līdz rudenim izieņt vienu no svarīgākajiem kabineta uzdevumiem — atkalpvienot Latgali ar māti Latviju. Tomēr jau tuvojās rudens, kad pa Latgales ceļiem nevarēs pāriet ne artilērija, ne zirgi, bet frontē vēl joprojām vecajā vietā. Ko valdība domā darīt?

(Turpinājums sekoš.)

VESELU mēnesi ilga Preiļu pilsētas kausa izcīņa volejbolā vīriešiem un sievietēm. Tajā piedalījās arī mūsu agrofirmas abas komandas. Dalības maksa par katru — 50 rubļi. Mūsu sponsors šoreiz bija Riebiņu ciema padome.

Pilsētas čempionātā pavisam piedalījās 15 komandas. Vīriešiem — astoņas: agrofirmas, Preiļu BJSS, «Lauktechnikas», «Dzeltenie pastnieki», «Haoss», RCP, SCO un apvienotā Rudzātu un Silūkalna komanda; sievietēm — septiņas: agrofirmas, BJSS, patērētāju

biēdības, «ARA», «Cerība», «Jaunība» un Preiļu 1. vidusskolas komanda. Tās tika sadalītas divās apakšgrupās, pēc tam — atkarībā no iepriekšējās vietas savā apakšgrupā — sacentāmes ceturtdaļfinālā, pusfinālā un finālā. Abas mūsu komandas izcīnīja tiesības cīnīties finālā.

Mūsu sievietes finālā tikās ar Preiļu BJSS komandu. Sivā un emocionālā pilnā cīņā mūsu meitenēm nācās zaudēt pretiniecēm ar 1:3, līdz ar to — otrā vietā turnīrā. Vīriešu finālā tikās agrofirmas un «Lauktechnikas» komanda. Rezultātā ar 3:1 — mūsu

vīriešu uzvara un pirmā vietā turnīrā. Jāpiebilst, ka mūsu vīrieši visos turnīra posmos zaudēja tikai divus setus.

Noslēgumā tiesnešu koleģija, kuru vadīja enerģiskais Imants Babris, noteica labākos spēlētājus katrā komandā, kuri saņēma arī balvas. Mūsu komandās par labākajiem atzīti: sievietēm — Silvija Skolīna un Jadvīga Belousova, vīriešiem — Ilmārs Meluškāns un Jāzeps Sņepsis.

J. BELOUSOVS,
sporta metodīks

Volejbolā un citos veidos

ATTELOS: agrofirmas fizikultūras kolektīva biedri sekmiņģi startējuši vairākās rajona mēroga sacensībās. No augšas uz leju:

1. Mūsu volejbolistes — rajona čempionāta uzvarētājas I grupā;
2. Orientēšanās sporta sacensību «Aglonas ru-

dens» uzvarētāji — agrofirmas komanda;
3. Agrofirmas volejbolisti — turnīra uzvarētāji.
B. KIVLENIEKA foto

Daugavas ielejas sakopšanas koncepcija

Daugavas ielejas atnava Latvijā ir unikāla geoloģiskā un kultūrvēsturiskā pārdība, sakoptības līmenim jāatbilst tās nozīmīgumam Latvijas dzīvē. Te iespējama daudzpusīga saimnieciskā darbība, ja neizjauc urbanizēto, daļēji urbanizēto, lauksaimniecisko un neskarto teritoriju attiecību. Sakopšanas programā ieleja tiek uzskatīta par atvērtu vidi, kur vienlaikus var eksistēt dažādu laikmetu elementi, programmu var papildināt, uzlabot, koriģēt.

Aptverta upes ieleja no ietekas Rīgas jūras līcī un līdz Baltkrievijai, teritorija tiek dalīta atsevišķos nogabajos pēc divējādām pazīmēm:

— urbanizācijas vai neskartības pakāpe.
— piederība ainaviskām telpām, kas aptver Rīgas — Daugavpils — Krāslavas un Rīgas — Jaunjelgavas — Jēkabpils — Dūnavas — Daugavpils ceļus un krastus labajā un kreisajā pusē.

Noteikti tālākas attīstības priekšnoteikumi plašāku teritoriju ietvaros, ainavas attīstības koncepcija izstrādāta teritorijām ar vienādu urbanizācijas pakāpi, objektu ietekmes zonām (Rīga, Pļaviņu HES u. c.). Sarežģītās situācijās ieteikts izstrādāt īpašu vietas ainaviskās sakopšanas projektu.

Visu šo pasākumu mērķis ir izcelt Daugavas ieleju kā Latvijai nozīmīgu

kultūrvēsturisko notikumu arēnu, kā unikālu dabas objektu kompleksu (geoloģiskā struktūra, augu valsts), veidot par vizuāli sakoptas ainavas paraugu, «mācību līdzekli» pārējai Latvijai radīt priekšnoteikumus tās aktīvai iepazīšanai, veicināt ekoloģiskās situācijas stabilizēšanos un upes pašattīrīšanās procesu.

Praktiski tas tiks izdarīts ar jau piemēroto apsaimeskošanas posmu izcīlšanu, ar mazkarto un mazāk intensīvi izmantojamo lauksaimniecības teritoriju īpašvara samazināšanas kavēšanu, tāpat arī gar krāstmalu izvietoto apdzīvoto vietu «saugšanu». Veicinot rekreācijas iespēju bagātināšanu.

Paredzēts radīt zīmīgu un norāžu sistēmu pie ievēribas cienīgākajiem kultūrvēsturiskajiem objektiem. Ietvert arī tagad izzukušos, restaurēt republi-

kas nozīmes pieminekļus, ja tas ir vajadzīgs, atsevišķus kultūrvēsturiskās vides elementus, organizēt muzeju un izstāžu ēku sistēmu, lai tos izmantotu ekspozīcijām un zinātniskajam darbam.

Tāpat svarīgi ir sakopt pilsētu, ciematu un lauku sētu apbūvi, novākt graustus, sakārtot apkārtni, žogus (ja vajadzīgs — arī nokrāsot mājas), ceļus, ielas, laukumus, tiltus un caurtees, izplaut grāvjmalas, sakopt sabiedriskos apstādījumus un kapsētas, likvidēt izgāztuves, elektrības un sakaru gaisa vadu līnijas pēc iespējas ievietot koridoros gar upe-

sargājamo platību kontūrām. Rekvizitēt kuterus, uzlabot pilsētu un ciematu panorāmas, skatu punktus, perspektīvas un panorāmas.

Ierīkojamas pastaigu un izziņas takas tūristiem, organizēt autostāvvietu tīklu, dažāda veida nakšņošanas vietas (teltīm, kempingiem, pansijām, tūristu mītnēm un tml.), sabiedriskās ēdināšanas tīklu.

Daugavas krasta neapbūvējamās aizsargzonas platumu noteikt 200 metrus, te esošos laukus un mazdārzņus transformēt par ganībām.

T. VILCĀNE,

Dabas un pieminekļu aizsardzības biedrības Preiļu rajona nodaļas priekšsēdētāja vietniece

MŪSU LASĪTĀJIEM PREIĻU RAJONĀ

Parakstīšanās uz laikrakstu «Jaunais Ceļš» gadam maksa 2,60 rubļus, pusgadam — 1,30 rubļus, ceturksnim — 65 kapeikas. Pieņem parakstīšanos aprīlim un turpmākiem mēnešiem.

Kino februārī

- «Sardze» («Lenfilm»)
- «Septinos vējos» (M. Gorkija st.)
- «Kēdīte (Anglija)»
- «Tobijs Maktīgs» (Kanāda)
- «Savrupais kugojums» («Mosfilm»)
- «Zero pilsēta» («Mosfilm»)
- «Mūsu brunuvilciens», 1. un 2. sērija («Belarusfilm»)
- «Gulāmistabas logs» (ASV)
- «Kallā mila» (Francija)
- «Mans tenaidnieks» (ASV)
- «Atriebe» (ASV)
- «Zvaigznes cilvēks» (ASV)

LIDZJOTIBA

Izsakām dziļu līdzjūtību radiem un draugiem sakarā ar PĀVELA BARANOVA nāvi. Agrofirmas «Sarkanais Oktobris» kolektīvs